

Regulamin odznaki "Szlak Architektury Drewnianej woj. Śląskiego"

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Odznaka Krajoznawcza Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego jest ogólnodostępną krajoznawczą odznaką regionalną ustanowioną przez Biuro Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego i Regionalną Pracownię Krajoznawczą PTTK w Katowicach.
2. Celem odznaki jest popularyzacja Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego oraz wiedzy o województwie śląskim i jego walorach turystyczno-krajoznawczych.
3. Odznaka Krajoznawcza Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego jest ustanowiona w trzech stopniach:
 - brązowym
 - srebrnym
 - złotym
4. Odznakę przyznaje Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK w Katowicach
5. Przyznanie Odznaki Krajoznawczej Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego następuje po weryfikacji kroniki krajoznawczej prowadzonej w dowolnej formie lub ewidencji wycieczek prowadzonej w książeczkach odznak krajoznawczych PTTK.

II. WARUNKI ZDOBYCIA ODZNAKI

1. Odznakę mogą zdobywać osoby, które ukończyły 8 lat.
2. Odznakę zdobywa się według kolejności stopni. Następny kolejny stopień można zdobywać bezpośrednio po spełnieniu warunków stopnia niższego.
3. Nadwyżka zaliczanych obiektów krajoznawczych zdobytych na jeden stopień odznaki przechodzi po weryfikacji na stopień wyższy
4. Okres zdobywania poszczególnych stopni odznaki jest dowolny.
5. Odznaka może być zdobywana podczas indywidualnych wędrowek po województwie lub podczas wycieczek, rajdów, zlotów i innych imprez organizowanych przez ogniwa PTTK, zakłady pracy, szkoły, parafie, organizacje itp.
6. Odznaka może być zdobywana równocześnie z innymi odznakami krajoznawczymi i odznakami turystyki kwalifikowanej.
7. Potwierdzeniem pobytu lub zwiedzenia obiektu może być odcisk pieczętki z nazwą miejscowości lub obiektu, wklejony bilet wstępu, zdjęcie obiektu. Na wycieczkach zbiorowych zwiedzenie obiektu mogą potwierdzić organizatorzy oraz przewodnicy turystyczni i kadra programowa PTTK (przodownicy, instruktorzy) pod warunkiem, że biorą udział w wycieczce i zwiedzaniu obiektu. Potwierdzenia mogą też dokonywać instruktorzy krajoznawstwa na podstawie ustnego sprawozdania ubiegającego się o przyznanie odznaki.
8. Do zdobycia odznaki w poszczególnych stopniach wymagane jest poznanie określonej liczby obiektów z katalogu Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego oraz innych obiektów architektury drewnianej:

Stopień odznaki	Obiekty z katalogu	Inne obiekty
Brązowy	20	5
Srebrny	20	10
Złoty	30	20

III. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Obiekty architektury drewnianej zaliczane na poszczególne stopnie można zaliczyć tylko jeden raz.
2. Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK na wniosek Biura Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego może przyznać osobie fizycznej lub prawnej dowolny stopień Odznaki Krajoznawczej Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego z pominięciem wymogów punktu 8.
3. Regionalna Pracownia Krajoznawcza prowadzi ewidencję przyznanych odznak.
4. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Katowicach

IV. SZLAK ARCHITEKTURY DREWNIANEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSIEGO

Szlak Architektury Drewnianej województwa śląskiego pokazuje najciekawsze obiekty w ich naturalnym otoczeniu oraz placówki muzealne zajmujące się architekturą i sztuką ludową. Jego Trasa Główna łączy się z podobnymi szlakami w województwach opolskim i małopolskim, natomiast pięć odrębnych pętli pozwala na szczegółową penetrację terenu województwa.

TRASA GŁÓWNA

Gwoździany - Lubliniec - Koszęcin - Tworóg - Wielowieś - Paczyna - Poniszowice - Rudziniec - Sierakowice - Sośnicowice - Smolnica - Gliwice - Zabrze - Ruda Śląska - Chorzów - Katowice - Tychy - Bieruń Stary - Bojszowy - Pszczyna - Góra - Jawiszowice - Wilamowice - Stara Wieś - Bestwina - Bielsko-Biała - Żywiec - Jeleśnia - Pewel Wielka - Lachowice (336 km).

PĘTLA CZĘSTOCHOWSKA

Częstochowa - Olsztyn - Zrębice - Janów - Żarki - Koziągłowy - Cynków - Woźniki - Sośnica - Koszęcin - Boronów - Bór Zapilski - Truskolasy - Kłobuck - Mokra - Miedźno - Częstochowa (180 km).
Pętla ma połączenie z Trasą Główną przez Koszęcin i Pętlą Gliwicką (Sośnica - Miasteczko Śląskie - Tarnowskie Góry - Gliwice).

PĘTLA GLIWICKA

Gliwice - Ostropa - Smolnica - Sośnicowice - Sierakowice - Rudziniec - Poniszowice - Paczyna - Zacharzowice - Sieroty - Zacharzowice - Łubie - Księży Las - Szalsza - Gliwice - Zabrze - Ruda Śląska - Halemba - Paniowy - Borowa Wieś - Bojków - Żernica - Smolnica - Ostropa - Gliwice (160 km).
Pętla jest fragmentem Trasy Główny i ma połączenie z Pętlą Częstochowską (Szalsza - Tarnowskie Góry - Koszęcin) i z Pętlą Rybnicką (Żernica - Wilcza lub Paniowy - Bełk).

PĘTLA RYBNICKA

Rybnik - Wielopole - Ochojec - Wilcza - Czerwionka-Leszczyny - Bełk - Palowice - Żory - Szeroka - Jastrzębie Zdrój - Gołkowice - Łaziska - Gorzyce - Wodzisław Śląski - Radlin - Jankowice Rybnickie - Chwałowice - Ligocka Kuźnia - Rybnik (130 km).
Pętla ma połączenie z Pętlą Gliwicką (Wilcza - Żernica i Bełk-Paniowy) oraz Pszczyńską (Jastrzębie Zdrój - Pielgrzymowice).

PĘTLA PSZCZYŃSKA

Pszczyna - Ćwiklice - Grzawa - Miedźna - Góra - Jawiszowice - Wilamowice - Stara Wieś - Bestwina - Komorowice - Jasienica - Bielowicko - Skoczów - Ogrodzona - Zamarski - Kończyce Wielkie - Kaczyce - Zebrzydowice - Pielgrzymowice - Strumień - Wisła Mała - Łąka - Pszczyna (135 km). Pętla jest fragmentem Trasy Główny i ma połączenie z Pętlą Rybnicką (Pielgrzymowice - Jastrzębie Zdrój lub Zebrzydowice - Gołkowice) oraz odcinek wspólny z Pętlą Beskidzką (Komorowice - Skoczów).

PĘTLA BESKIDZKA

Bielsko-Biała - Komorowice - Bielowicko - Skoczów - Ustroń-Nierodzim - Wisła - Istebna - Koniaków - Laliki-Pochodzita - Milówka - Cięcina - Żywiec - Łodygowice - Mikuszowice Krakowskie - Bielsko-Biała (120 km).
Pętla jest fragmentem Trasy Główny i ma odcinek wspólny z Pętlą Pszczyńską (Komorowice - Skoczów).

OZNACZONE W TERENIE OBIEKTY POZA SZLAKIEM

Buków, Czernica, Czernichów, Gilowice, Lubomia, Miasteczko Śląskie, Szczyrk, Złatna

V. KATALOG OBIEKTÓW SZLAKU ARCHITEKTURY DREWNIANEJ

powiat będziński

1. BOBROWNIKI - kościół św. Wawrzyńca z 1669 r.
2. SŁAWKÓW - stara karczma z XVIII w.

powiat bielski i Bielsko-Biała

1. BIELOWICKO - kościół św. Wawrzyńca z 1701 r.
2. BIELSKO-BIAŁA ul. Sobieskiego 51 - Dom Tkacza z końca XVIII w, zrekonstruowany po pożarze dom mieszkalny z warszatem pracy bielskiego sukiennika z końca XVIII w.
- DOM TKACZA, tel. (33) 811-71-76, czynne: wt., śr., pt., sob. 9-14.30, czw. 10-17, niedz. nieczynne (w soboty wstęp wolny), z praktycznym pokazem pracy na krośnie tkackim.
3. BIELSKO-BIAŁA-MIKUSZOWICE ul. Cyprysowa - kościół św. Barbary z 1690 r.
4. STARA WIEŚ - kościół Podwyższenia Krzyża Świętego z 1522 r.; kilka drewnianych domów z XIX w. z ozdobnymi szczytami; stara szkoła z 1787 r. - obecnie Izba Regionalna, tel. (33) 845-72-04.
5. SZCZYRK - kościół św. Jakuba Apostoła z l. 1797-1800.

powiat bieruńsko-łódzki

1. BIERUŃ ul. Krakowska - kościół św. Walentego z przeł. XVI/XVII w.

powiat Bytom

1. BYTOM-BOBOREK - kościół ewangelicki z 1932 r.

powiat Chorzów

1. CHORZÓW - Górnośląski Park Etnograficzny na pow. 25 ha pokazuje 58 przykładów drewnianego budownictwa ludowego z 5 regionów Górnego Śląska i Zagłębia beskidzkiego, podgórskiego, pszczyńsko-rybnickiego, przemysłowego i lublinieckiego), m.in. kościół św. Józefa z 1791 r. z Nieboczów (w latach 1971-1995 w Rybniku-Kłokocinie), domy mieszkalne z Dzieckowic, Krasów, Panewnik, dom ostatniego sołtysa Katowic - Kazimierza Skiby, chałupy z Kromołowa, Istebnej, spichlerze dworskie i plebańskie, zagrodę pasterską z Brennej.
- GÓRNOŚLĄSKI PARK ETNOGRAFICZNY, ul. Parkowa 1, tel. (32) 241-07-18, czynny: 1 V - 30 IX, wt.-pt. 10-17, sob., niedz. i święta 12-19; 1 X - 31 X, wt.-niedz. 10-17; 1 XI - 31 IV, wt.-pt. 9 - 14.
2. CHORZÓW ul. Lwowska - kościół św. Wawrzyńca z 1559 r., przeniesiony w 1935-38 z Knuruwa.

powiat cieszyński

1. ISTEbNA nr 824 - drewniana chałupa góralska Kawuloków z końca XIX w. w niej Izba Regionalna; w centrum Istebnej i licznych przysiółkach kilkadziesiąt innych drewnianych chałup i budynków gospodarczych.
2. ISTEbNA-ANDZIOŁÓWKA - kaplica wotywna Konarzewskich z 1922 r.
3. ISTEbNA-KUBALONKA - kościół św. Krzyża z 1779 r., przeniesiony z Przyszowic w 1958 r.
4. ISTEbNA-MLASKAWKA - kościół filialny św. Józefa, przeniesiony w 1995 r. z Jaworzynki-Trzycatka, gdzie stał pod wezwaniem Matki Boskiej Frydeckiej (zbudowany w 1952 r.).
5. ISTEbNA-STEĆÓWKA - kościół Matki Boskiej Fatimskiej z 1956 r.
6. KACZYCE - kościół Podwyższenia Krzyża Świętego z 1620 r., przeniesiony w 1971-72 z Ruptawy.
7. KOŃCZYCE WIELKIE - kościół św. Michała Archanioła z 1777 r., ze starszą wieżą z 1751 r.
8. USTRON-NIERODZIM - kościół św. Anny z 1769 r.; stała wystawa etnograficzna w Muzeum Regionalnym.
- MUZEUM REGIONALNE STARA ZAGRODA, ul. Ogrodowa 1, tel. (33) 854-31-08, czynne codziennie 9-17
9. WISŁA ul. Steller 1- wystawa kultury ludowej górali beskidzkich w Muzeum Beskidzkim, na jego zapleczu kilka drewnianych chałup góralskich
- MUZEUM BESKIDZKIE IM. A. PODŻORSKIEGO, ul. Steller 1, te. (33)855-22-50, czynne: wt., czw. pt. 9-15, śr. 9-17, sob. niedz. 10-14
10. WISŁA ul. Lipowa - dawny zameczek myśliwski arcyksięcia Fryderyka Habsburga z 1898 r., przeniesiony w 1973 r. z polany Przysłop pod Baranią Górą (w l. 1924-1973 schronisko PTT i PTTK).
11. WISŁA-ŁABAJÓW ul. Kopydło - kościół Znalezienia Krzyża Świętego z drewnianą wieżą z 1575 r. przeniesioną w 1983 r. z Połomii.
12. WISŁA-ZADNI GRON ul. Zameczek - kaplica z 1909 r. z zespołu nieistniejącego zameczku myśliwskiego Habsburgów.
13. ZAMARSKI - kościół św. Rocha z 1731 r.

powiat częstochowski i Częstochowa

1. CZĘSTOCHOWA pl. Biegańskiego - ekspozycja kultury ludowej regionu częstochowskiego w Muzeum.
- MUZEUM CZĘSTOCHOWSKIE Ratusz, pl. Biegańskiego 45, tel. (34) 324-44-24, czynne: wt.-niedz. 11-18 (w środy wstęp wolny).
2. GARNEK - młyn wodny nad Wartą z XIX w. - obiekt planowany do włączenia do szlaku
3. OLSZTYN ul. Kuhna 1 - ruchoma szopka Jana Wewióra w drewnianej chałupie z końca XIX w., tel. (34) 363-59-88, 0607-41-48-06.
4. PODLESIE - kościół św. Idziego z pocz. XVIII w., przebudowany w l. 1782-87
5. ŻŁOTY POTOK - dawny młyn wodny Kołaczew na Wiercicy, z przeł. XIX/XX w.
6. ZRĘBICE - kościół św. Idziego z 1789 r.

powiat gliwicki i Gliwice

1. BOJSZÓW - kościół cmentarny Wszystkich Świętych z pocz. XVI w.
2. GLIWICE ul. Kozielska - kościół Wniebowzięcia MB z 1493 r., przebudowany w XVII w., wieża z 1777 r., przeniesiony w 1925 r. z Zębowic koło Olesna na cmentarz żołnierzy francuskich; ekspozycja kultury ludowej regionu gliwickiego w Muzeum.
3. MUZEUM W GLIWICACH - Willa Caro, ul. Dolnych Wałów 8a tel. (32) 231-58-16, czynne: wt., śr. pt. 9-14.30, czw. 11-18 (wstęp wolny), sob., niedz. 10-15
3. GLIWICE - OSTROPA ul. Piekarska - kościół św. Jerzego z 1640 r., z murem gotyckim prezbiterium z XV w.
4. PACZYNA - dzwonnica drewniana z 1679 r.
5. PONISZOWICE - kościół św. Jana Chrzciciela z 1499 r., rozbudowany 1775 i 1834 r. z wolnostojącą dzwonnica z 1520 r.
6. RACHOWICE - kościół Trójcy Świętej z 1668 r. z murem gotyckim prezbiterium z XV w.
7. RUDZINIEC - kościół św. Michała Archanioła z 1657 r.
8. SIERAKOWICE - kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej z 1675 r.; kapliczka św. Jana Nepomucena przy drodze do Rachowic.
9. SIEROTY - kościół Wszystkich Świętych z 1707 r. z murem gotyckim prezbiterium z ok. 1470 r.
10. SMOLNICA - kościół św. Bartłomieja z ok. 1603 r.
11. WILCZA - kościół św. Mikołaja z 1755 r.
12. ZACHARZOWICE - kościół św. Wawrzyńca z ok. 1580 r.
13. ŻERNICA - kościół św. Michała z ok. 1661 r.

powiat Jastrzębie-Zdrój

1. JASTRZĘBIE ZDRÓJ ul. ks. biskupa Bednorza - kościół śś. Barbary i Józefa z 1. poł. XVII w., przeniesiony w 1974 r. z Jedłownika.

powiat Katowice

1. KATOWICE Park Kościuski - kościół św. Michała Archanioła z 1520 r., przeniesiony w 1938-39 z Syryni; ul. Wita Stwosza - zbiory średniowiecznej sztuki sakralnej, pochodzących m.in. z drewnianych kościołów województwa śląskiego w Muzeum Archidiecezjalnym.
- MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE, ul. Wita Stwosza 16, tel. (32) 251-67-03, czynne: wt., czw. 14-18, niedz. 14-17 (dla grup po uprzednim zgłoszeniu telefonicznym w każdym innym czasie).

powiat kłobucki

1. BÓR ZAPILSKI - kościół św. Jacka z l. 1919-21
2. LIPIE - *dwór drewniany z XVIII w. - obiekt planowany do włączenia do szlaku*
3. MOKRA - kościół śś. Szymona i Judy Tadeusza z 1708 r.
4. POPÓW - kościół pomocniczy św. Józefa Robotnika z 1858 r., powiększony w XX w.
5. TRUSKOLASY - kościół św. Mikołaja z 1737 r.; kilkanaście drewnianych budynków mieszkalnych i gospodarskich.

powiat lubliniecki

1. BORONÓW - kościół Matki Boskiej Różańcowej z 1611 r.
2. BRUSIEK - kościół św. Jana Chrzciciela z ok. 1670 r.
3. CIESZOWA - kościół św. Marcina z 1751 r., spichlerz dworski z XVIII w.
4. GWOŹDZIANY - kościół Nawiedzenia NMP z 1576 r., przeniesiony z Kościelisk w 1978 r.
5. KOSZĘCIN - kościół św. Trójcy z 1724 r.; ekspozycja etnograficzna .
6. LUBLINIEC - kościół św. Anny z 1653 r.
7. PAWEŁKI - kościół filialny Matki Boskiej Fatimskiej z 1928 r.
8. SADÓW - wolnostojąca dzwonnica drewniana z XVII w. przy murem kościoła św. Józefa z 1331 r.
9. WOŹNIKI - kościół cmentarny św. Walentego z 1696 r.

powiat nikołowski

1. MIKOŁÓW-BOROWA WIEŚ ul. Gliwicka - kościół św. Mikołaja z ok. 1640 r., przeniesiony w 1937-39 z Przystawic.
2. MIKOŁÓW-PANIOWY - kościół śś. Piotra i Pawła z 1757 r.

powiat myszkowski

1. CYNKÓW - kościół św. Wawrzyńca z 1631 r.

powiat pszczyński

1. ĆWIKLICE - kościół św. Marcina z przeł. XVI/XVII w.
2. GÓRA - kościół św. Barbary z 2. poł. XVI w.
3. GRZAWA - kościół Ścięcia św. Jana Chrzciciela z XVI w.
4. ŁĄKA ul. Tetmajera - kościół św. Jadwigi z 1660 r. z wolnostojącą dzwonnica.
5. MIEDŹNA - kościół św. Klemensa Papieża z XVII w.
6. PIELGRZYMOWICE - kościół św. Katarzyny z 1680 r.
7. PSZCZYNA - skansen Zagroda Wsi Pszczyńskiej utworzony w 1975 r. w Parku Kolejowym prezentujący wśród 16 obiektów m.in. chałupę z Grzawy, ośmioboczną stodołę z Kryn, szopę z Frydka, młyn wodny z Bojszów (obecnie karczma), spichlerz z Rudoltowic i kuźnię z Goczałkowic.

- SKANSEN "ZAGRODA WSI PSZCZYŃSKIEJ", Park Dworcowy, tel. 0603-131-186, czynny: wt.-pt. 10-15, sob. niedz. 10 do ostatniego gościa
8. WISŁA MAŁA - kościół św. Jakuba Mł. i MB Dobrej Rady z 1775-82 r.

powiat raciborski

1. PIETROWICE WIELKIE - kościół odpustowy św. Krzyża z 1667 r., przebudowany w 1743 r.

powiat rybnicki i Rybnik

1. BELK - kościół św. Marii Magdaleny z 1753 r.
2. ~~CZERNICA - spichlerz dworski z XVIII w.~~
3. JANKOWICE RYBNICKIE - kościół Bożego Ciała z 1675 r.
4. PALOWICE - kościół Trójcy Przenajświętszej z 1595 r., przeniesiony w 1981r. z Leszczyn.
5. RYBNIK-LIGOCKA KUŹNIA ul. Wolna - kościół św. Wawrzyńca z 1717 r., przeniesiony w 1975 r. z Boguszowic.
6. RYBNIK-WIELOPOLE ul. Górna - kościół św. Katarzyny i MB Różańcowej z 1534r., przeniesiony w 1976 r. z Gierałtowic.

powiat tarnogórski

1. KSIEŻY LAS - kościół św. Michała Archanioła z 1494 r.
2. MIASTECZKO ŚLĄSKIE - kościół św. Jerzego i Wniebowzięcia NMP z 1666 r.
3. SZALSA - kościół Matki Boskiej z XVI/XVII w., zrekonstruowany po pożarze w 1967 r.

powiat wodzisławski

1. BUKÓW - kaplica Różańcowa z 1770 r.
2. GOŁKOWICE - kościół św. Anny z 1874 r.
3. LUBOMIA - kaplica św. Jana Nepomucena z ok. 1700 r.,
4. ŁAZISKA - kościół Wszystkich Świętych z XVI w.

powiat Zabrze

1. ZABRZE-MIKULCZYCE - kościół ewangelicki z 1935 r.
2. ZABRZE-PORĘBA ul. Wolności - kościół św. Jadwigi z 1929 r.

powiat zawierciański

1. DOBRAKÓW - kościół pomocniczy Podwyższenia Krzyża Św. z XVIII w., rozbudowany w l. 1850-53 - obiekt planowany do włączenia do szlaku
2. ŁANY WIELKIE - młyn wodny na Pilicy - obiekt planowany do włączenia do szlaku
3. SZCZEKOCINY - kaplica z XIX w. - obiekt planowany do włączenia do szlaku
4. ~~WOLA LIBERTOWSKA - młyn drewniany na Pilicy - obiekt planowany do włączenia do szlaku~~

powiat żywiecki

1. CIĘCINA - kościół św. Katarzyny z 1542 r., powiększony 1667 i 1895, spichlerz dworski z XVIII w.
2. CZERNICHÓW - dzwonnica wiejska z XIX w.
3. GIŁOWICE - kościół św. Andrzeja z 1547 r. z wieżą z 1641 r., przeniesiony z Rychwałdu w 1757 r.
4. JELEŚNIA - karczma z XVIII w.
5. LALIKI-POCHODZITA - kościół NMP Nieustającej Pomocy z 1947 r., rozbudowany w 1965 r.
6. ŁODYGOWICE - kościół śś. Szymona i Judy Tadeusza z 1635 r., powiększony w XVIII w.
7. MILÓWKA - chałupa konstrukcji zrębowej z 1739 r., obecnie muzeum gminne.
- MUZEUM "STARA CHAŁUPA", ul. Piastowska 1, te. (33) 863-76-34, czynne: wt.-sob. 9-14. Wyposażenie wnętrza domu góralskiego z 2. poł. XIX w. - ze zbiorów Muzeum w Żywcu
8. ŻŁATNA - leśniczówka habsburskiego zarządu lasów z 1876 r., proj. Karol Pietschka.
9. ŻABNICA - kościół Matki Boskiej Częstochowskiej z 1914 r.
10. ŻYWIEC - stała ekspozycja "Kultura materialna górali beskidzkich" w Muzeum.
- MUZEUM, ul. Kościuszki 5, tel. (33) 861-21-24, czynne: wt.-pt. 9-16, niedz. 10-14, sob. 10-15

Opracowanie regulaminu Edward Wieczorek 2003 r.

Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK Katowice ul. Warszawska

Według powiatów posortował Tomasz Herud

Do szlaku zostały dołączone obiekty w Juszczynie i Przyszowicach, które nie są uwzględnione w regulaminie odznaki.